

## บทที่ 5

### สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้/ เดือน สถานภาพสมรส วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว และความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แตกต่างกันหรือไม่ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547, หน้า 117) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 393 คน จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 21,225 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 393 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถาม ออกเป็น 4 ตอน คือ ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะข้อมูลความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ลักษณะการวัดพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) และข้อคำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี)

เครื่องมือนี้ ผู้วิจัยนำไปหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาเพื่อให้ข้อเสนอแนะ แก้ไข ปรับปรุง และผู้วิจัยนำไปทดลองใช้กับนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .93 โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความร่วมมือจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการแจกแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง ได้คืนกลับมาจำนวน 393 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS for Windows Version 11 โดยหาร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามเพศ ความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (*t-test*) และจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) กรณีที่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Multiple Comparison หรือ Post Hoc Comparison) ทดสอบด้วยวิธีการของ LSD (Fisher's Least Significant Difference Test)

### สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) พบว่า

1.1 เพศชาย จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 52.40 และเพศหญิง จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 47.60

1.2 อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.80 อายุ 21 - 30 ปี จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 53.40 อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.90 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.40

1.3 ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.90 ปริญญาตรี จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 69.50 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.60

1.4 อาชีพ นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14.90 พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.70 ธุรกิจส่วนตัว/เจ้าของธุรกิจ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.60 พ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.90 เกษียณ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 และอื่นๆ คือ รับจ้าง และลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30

1.5 รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.70 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 35.40 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 79 คน

คิดเป็นร้อยละ 20.10 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.20 20,001 - 25,000 บาท จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.90 และมากกว่า 25,000 บาท จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.70

1.6 สถานภาพโสด จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 68.70 สมรส/อยู่ด้วยกัน จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 และหม้าย/หย่าร้าง/ แยกกันอยู่ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30

2. ผลการศึกษาวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) พบว่า เพื่อความสนุกสนาน/ ผจญภัย จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.90 เพื่อศึกษาหาความรู้/ ประสบการณ์ จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.30 เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.40 เพื่อพักผ่อน/ สัมผัสธรรมชาติ จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 41.50 เพื่อออกกำลังกาย จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.40 และอื่นๆ คือ ถ่ายภาพนก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50

3. ผลการศึกษาความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาก มีจำนวน 349 คน คิดเป็นร้อยละ 88.80 และนักท่องเที่ยวที่มีความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้อย มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.20

ผลการศึกษาความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีผลต่อพฤติกรรม การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวที่ไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมทาง สิ่งแวดล้อมและช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้ยั่งยืนตลอดไป การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวหรือผู้เดินทางได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนักท่องเที่ยวได้รับความสนุกสนานจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแล้วยังทำให้เกิดการเรียนรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

4. ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวสูง มีจำนวน 367 คน คิดเป็นร้อยละ 93.38 และนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวต่ำ มีเพียง 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.62

ผลการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี)

พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ แนะนำให้บุคคลที่ท่านรู้จักได้มีโอกาสท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เช่นเดียวกับตน มีความรู้สึกรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น และการเต็มใจจ่ายค่าบริการเข้าชมของศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพื่อการบำรุงรักษาสภาพแหล่งท่องเที่ยว

5. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตาม ลักษณะส่วนบุคคล วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว และความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว และความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

5.1 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามเพศ พบว่า พฤติกรรมโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

5.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามอายุ พบว่า พฤติกรรมโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นพฤติกรรมในด้าน การช่วยเก็บขยะที่พบระหว่างทางในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) และพฤติกรรมในด้าน แนะนำให้บุคคลที่รู้จักได้มีโอกาสท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เช่นเดียวกับตน พบว่า แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายค่าพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามอายุ ในด้านพฤติกรรม การช่วยเก็บขยะที่ท่านพบระหว่างทางในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) พบว่า ผู้ที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) แตกต่างกับผู้ที่มียุ 31 - 40 ปี

และผู้ที่มีอายุ 21 - 30 ปี มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) แตกต่างกับ ผู้ที่มีอายุ 41 - 50 ปี และผู้ที่มีอายุ 31 - 40 ปีขึ้นไป

โดยผู้ที่มีอายุ 41 - 50 ปี มีพฤติกรรมในด้าน การช่วยเก็บขยะที่พบระหว่างทางในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) มากกว่า

ผู้ที่มีอายุ 21 - 30 ปี และผู้ที่มีอายุ 31 - 40 ปี มีพฤติกรรมในด้าน การช่วยเก็บขยะที่พบระหว่างทางในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) มากกว่าผู้ที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป และ ผู้ที่มีอายุ 21 - 30 ปี

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามอายุในด้านพฤติกรรม แนะนำให้บุคคลที่รู้จักได้มีโอกาสท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เช่นเดียวกับตน พบว่า ผู้ที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) แตกต่างกับ ผู้ที่มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปี ผู้ที่มีอายุ 21 - 30 ปี ผู้ที่มีอายุ 31 - 40 ปี และ ผู้ที่มีอายุ 41 - 50 ปี

โดยผู้ที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมในด้าน แนะนำให้บุคคลที่รู้จักได้มีโอกาสท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เช่นเดียวกับตน มากกว่า ต่ำกว่า 20 ปี ผู้ที่มีอายุ 21 - 30 ปี ผู้ที่มีอายุ 31 - 40 ปี และ ผู้ที่มีอายุ 41 - 50 ปี

5.3 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า พฤติกรรมโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

5.4 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามอาชีพ พบว่า พฤติกรรมโดยรวมแตกต่างกัน และพฤติกรรมในด้าน การศึกษาข้อมูลศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ในด้านต่าง ๆ เช่น เส้นทาง การเดินทาง และ สภาพธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวก่อนออกเดินทาง พฤติกรรมในด้าน การบริจาคเงินเพื่อเป็นเงินกองทุนช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) พฤติกรรมในด้าน ความต้องการศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพิ่มเติม เช่น ศึกษาชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ในป่าชายเลนเพิ่มเติมจากสิ่งที่ทราบอยู่ก่อนแล้ว และพฤติกรรมในด้าน แนะนำให้บุคคลที่ทำงานรู้จักได้มีโอกาสท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เช่นเดียวกับตน แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวใน

ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามอาชีพ ในด้านพฤติกรรม การศึกษาข้อมูลศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ในด้านต่าง ๆ เช่น เส้นทาง การเดินทาง และสภาพธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวก่อนออกเดินทาง พบว่า ผู้ที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) แตกต่างกับ ผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ผู้ที่มีอาชีพข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ผู้ที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ เจ้าของธุรกิจ และผู้ที่มีอาชีพอื่น ๆ (รับจ้าง และลูกจ้างชั่วคราว)

โดยผู้ที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา มีพฤติกรรมในด้าน การศึกษาข้อมูลศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ในด้านต่าง ๆ เช่น เส้นทาง การเดินทาง และสภาพธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวก่อนออกเดินทาง น้อยกว่า ผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ผู้ที่มีอาชีพข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ผู้ที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ เจ้าของธุรกิจ และผู้ที่มีอาชีพอื่น ๆ (รับจ้าง และลูกจ้างชั่วคราว)

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามอาชีพ ในด้านพฤติกรรม การบริจาคเงินเพื่อเป็นเงินกองทุนช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) พบว่า ผู้ที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) แตกต่างกับ ผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน

โดยผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีพฤติกรรมในด้าน การบริจาคเงินเพื่อเป็นเงินกองทุนช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) มากกว่า ผู้ที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามอาชีพ ในด้านพฤติกรรม ความต้องการศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพิ่มเติม เช่น ศึกษาชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ในป่าชายเลนเพิ่มเติมจากสิ่งที่ทราบอยู่ก่อนแล้ว พบว่า ผู้ที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) แตกต่างกับ ผู้ที่มีอาชีพพ่อบ้าน/ แม่บ้าน ผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และผู้ที่มีอาชีพข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

โดยผู้ที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา มีพฤติกรรมในด้าน ความต้องการศึกษาข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพิ่มเติม เช่น ศึกษาชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ในป่าชายเลนเพิ่มเติมจากสิ่งที่ทราบอยู่ก่อนแล้ว น้อยกว่า ผู้ที่มีอาชีพพ่อบ้าน/ แม่บ้าน ผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และ ผู้ที่มีอาชีพข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายชื่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวใน ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตาม อาชีพ ในด้านพฤติกรรม แนะนำให้บุคคลที่ท่านรู้จักได้มีโอกาสท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เช่นเดียวกับตน พบว่า ผู้ที่มีอาชีพ เกษียณ มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) แตกต่างกับ ผู้ที่มีอาชีพพ่อบ้าน/ แม่บ้าน ผู้ที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา ผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ผู้ที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ เจ้าของธุรกิจ ผู้ที่มีอาชีพข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และผู้ที่มีอาชีพอื่น ๆ (รับจ้าง และลูกจ้างชั่วคราว)

โดยผู้ที่มีอาชีพเกษียณ มีพฤติกรรมในด้าน แนะนำให้บุคคลที่ท่านรู้จักได้มีโอกาส ท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เช่นเดียวกับตน มากกว่า ผู้ที่มีอาชีพพ่อบ้าน/ แม่บ้าน ผู้ที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา ผู้ที่มีอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน ผู้ที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ เจ้าของธุรกิจ ผู้ที่มีอาชีพข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และผู้ที่มีอาชีพอื่น ๆ (รับจ้าง และลูกจ้างชั่วคราว)

5.5 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า พฤติกรรม โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นพฤติกรรมในด้าน การนำอาหาร หรือขนมเข้าไปรับประทาน ในขณะที่เยี่ยมชมศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) และพฤติกรรมในด้าน ความต้องการศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับ ทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพิ่มเติม เช่น ศึกษาชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ในป่าชายเลนเพิ่มเติมจากสิ่งที่ทราบอยู่ ก่อนแล้ว แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายชื่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวใน ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน ในด้านพฤติกรรม การนำอาหาร หรือขนมเข้าไปรับประทานในขณะที่เยี่ยมชม ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) พบว่า

ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 - 25,000 บาท ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท และ ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท มีพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) แตกต่างกับ ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท และผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 25,000

โดยผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท และผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 25,000 บาท มีพฤติกรรมในด้าน การนำอาหาร หรือขนมเข้าไปรับประทานในขณะเที่ยวชม ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) มากกว่า ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 - 25,000 บาท ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท และ ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายการพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวใน ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน ในด้านพฤติกรรม ความต้องการศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติใน ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพิ่มเติม เช่น ศึกษาชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ในป่าชายเลนเพิ่มเติมจากสิ่งที่ทราบอยู่ก่อนแล้ว พบว่า ผู้ที่มีรายได้ต่อ เดือน 10,001 - 15,000 บาท มีพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) แตกต่างกับ ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 25,000 บาท ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท และผู้ที่มี รายได้ต่อเดือน 20,001 - 25,000 บาท

โดยผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท มีพฤติกรรมในด้าน ความต้องการ ศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพิ่มเติม เช่น ศึกษาชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ในป่าชายเลน เพิ่มเติมจากสิ่งที่ทราบอยู่ก่อนแล้ว น้อยกว่า ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 25,000 บาท ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท และ ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 - 25,000 บาท

5.6 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า พฤติกรรม โดยรวม แตกต่างกัน และพฤติกรรมในด้าน การช่วยเหลือขยี้ที่พบระหว่างทางใน ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) และพฤติกรรม ในด้าน ความต้องการศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและ

อนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพิ่มเติม เช่น ศึกษาชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ในป่าชายเลนเพิ่มเติมจากสิ่งที่ทราบอยู่ก่อนแล้ว แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามสถานภาพสมรส ในด้านพฤติกรรม การช่วยเก็บขยะที่พบระหว่างทางในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพโสด มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) แตกต่างกับ ผู้ที่มีสถานภาพสมรส

โดยผู้ที่มีสถานภาพสมรส มีพฤติกรรมในด้าน การช่วยเก็บขยะที่พบระหว่างทางในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) มากกว่า ผู้ที่มีสถานภาพโสด

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามสถานภาพสมรส ในด้านพฤติกรรม ความต้องการศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพิ่มเติม เช่น ศึกษาชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ในป่าชายเลนเพิ่มเติมจากสิ่งที่ทราบอยู่ก่อนแล้ว พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพโสด มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) แตกต่างกับ ผู้ที่มีสถานภาพสมรส และผู้ที่มีสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง/ แยกกันอยู่

โดยผู้ที่มีสถานภาพโสด มีพฤติกรรมในด้าน ความต้องการศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพิ่มเติม เช่น ศึกษาชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ในป่าชายเลนเพิ่มเติมจากสิ่งที่ทราบอยู่ก่อนแล้ว น้อยกว่า ผู้ที่มีสถานภาพสมรส และผู้ที่มีสถานภาพหม้าย/ หย่าร้าง/ แยกกันอยู่

5.7 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว พบว่า พฤติกรรมโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นพฤติกรรมในด้าน การอ่านป้ายที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ที่จัดแสดงไว้ให้ แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวใน

ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว ในด้านพฤติกรรม การอ่านป้ายที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ที่จัดแสดงไว้ให้ พบว่า ผู้ที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่ออื่น ๆ (ถ่ายภาพนก) มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) แตกต่างกับผู้ที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน/ สัมผัสธรรมชาติ ผู้ที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้/ ประสบการณ์ และผู้ที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ

และผู้ที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนาน/ ผจญภัย มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) แตกต่างกับ ผู้ที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้/ ประสบการณ์

โดยผู้ที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อผู้ที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน/ สัมผัสธรรมชาติ ผู้ที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้/ ประสบการณ์ และผู้ที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ มีพฤติกรรมในด้าน การอ่านป้ายที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ที่จัดแสดงไว้ให้ มากกว่า ผู้ที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่ออื่น ๆ (ถ่ายภาพนก)

และผู้ที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้/ ประสบการณ์ มีพฤติกรรมในด้าน การอ่านป้ายที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ที่จัดแสดงไว้ให้ มากกว่า ที่มียุทธศาสตร์ในการท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนาน/ ผจญภัย

5.8 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า พฤติกรรมโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นพฤติกรรมในด้าน การเลือกท่องเที่ยวในสถานที่ที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ พบว่า แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่มีความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากมีพฤติกรรมในด้านนี้นี้นักท่องเที่ยวที่มีความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้อย

พฤติกรรมในด้าน ความสนใจที่จะทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ เช่น ดูนก ปลูกป่า การสำรวจพันธุ์ไม้ป่าชายเลน และพันธุ์สัตว์ต่าง ๆ ในป่าชายเลน พบว่า แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่มีความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากมีพฤติกรรมในด้านนี้นี้นักท่องเที่ยวที่มีความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้อย

และพฤติกรรมในด้าน การเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ระหว่างการท่องเที่ยวอย่างครบถ้วนด้วยตนเอง เช่น กล้องส่องทางไกล ยากันยูง หมวก พบว่า แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่มีความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากมีพฤติกรรมในด้านนี้น้อยกว่า นักท่องเที่ยวที่มีความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้อย

6. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี)

6.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ด้านสิ่งปลูกสร้าง และสิ่งอำนวยความสะดวก มีจำนวนทั้งสิ้น 6 ประเด็น ได้แก่ มีการปลูกต้นไม้ให้มากขึ้น เพื่อเป็นร่มเงาให้นักท่องเที่ยว เพิ่มความสะดวกของห้องน้ำ เพิ่มรั้วกันทางเดินชมป่าชายเลนให้มีความแน่นหนา และปลอดภัย มีสถานที่ดูนกให้มากขึ้น เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เพิ่มศาลาพักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยว และมีจุดพักระหว่างทางเดินชมป่าชายเลน

6.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ด้านการเดินทาง มีจำนวนทั้งสิ้น 4 ประเด็น ได้แก่ การจัดรถประจำทางอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ปรับเปลี่ยนทางเดินชมป่าชายเลนให้เป็นคอนกรีต การจัดให้มีป้ายแนะนำก่อนเข้าเขต หรือภายในจังหวัดชลบุรี และมีป้ายบอกเส้นทางในการเข้าชมที่ชัดเจน

6.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ด้านการบริการ มีจำนวนทั้งสิ้น 3 ประเด็น ได้แก่ จัดให้มีวิทยากรแนะนำนักท่องเที่ยวถึงความน่าสนใจในการเดินชมป่าชายเลน และให้ความรู้ตลอดเส้นทาง เพิ่มจุดบริการต่างๆ ในศูนย์ศึกษาธรรมชาติ ฯ ให้มากขึ้น และมีบอร์ดติดต่อเจ้าหน้าที่ เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

6.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ด้านการประชาสัมพันธ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 2 ประเด็น ได้แก่ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงทุกภาคส่วน และมีการแจกแผ่นพับหรือแนะนำเอกสารให้ความรู้แก่ผู้สนใจ

6.5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ด้านวิชาการ มีจำนวนทั้งสิ้น 4 ประเด็น ได้แก่ มีการบริการด้านวิชาการเพิ่มมากขึ้น มีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับด้านวิชาการ มีการจัดทำรูปแบบ

การนำเสนอ หรือการให้ความรู้ที่น่าสนใจเพิ่มมากขึ้น และการจัดเจ้าหน้าที่ไปให้บริการความรู้ตามสถาบันการศึกษาต่างๆ

## อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) นำไปสู่การอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากทั้งภาครัฐและเอกชนมีการส่งเสริม การให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีสื่อประชาสัมพันธ์มากมายทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ทำให้ประชาชนรับรู้ข่าวสารและเห็นถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การปฏิบัติตัวเพื่อเป็นนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ดี และในปัจจุบันนักท่องเที่ยวได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการทำลายสิ่งแวดล้อมและภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการกระทำของมนุษย์ทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่าประชาชนจึงเริ่มตระหนักในผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์ได้ก่อขึ้นทำให้มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ดีขึ้น (ศรีเรือน ทองใหญ่, 2546, หน้า 83)

2. พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว และความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ปรากฏผลดังนี้

2.1 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามเพศ พบว่า พฤติกรรมโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่าง เนื่องจากในปัจจุบันเพศชายและเพศหญิงมีบทบาทเท่าเทียมกันในสังคม มีการรับรู้ข่าวสารและความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ได้เท่าเทียมกัน ดังนั้น เพศหญิงจึงตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่ต่างกับเพศชาย ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีเรือน ทองใหญ่ (2546) ได้ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว: กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติเขาสมอคอน ผลการวิจัยพบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากปัจจุบันเพศหญิงมีบทบาทมากพอๆกับเพศชาย และงานวิจัยของเพ็ญลักษณ์ เกตุทัต (2546) ได้ศึกษาทัศนคติและพฤติกรรม

การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวในเกาะเสม็ด ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกัน มีทัศนคติและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวในเกาะเสม็ดไม่แตกต่างกัน

2.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามอายุ พบว่า พฤติกรรมโดยรวมไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กระจายครอบคลุมไปทุกภาคส่วนของสังคม ทำให้คนทุกระดับอายุได้รับทราบถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีเรือน ทองใหญ่ (2546) ได้ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว: กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติเขาสมุद्रี ผลการวิจัยพบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และงานวิจัยของอุบลทิพย์ ตั้งมันภูวดล (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวชายทะเลจังหวัดระยองของนักท่องเที่ยวชาวไทย ผลการวิจัยพบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยว ยกเว้นพฤติกรรมในด้านการช่วยเหลือซึ่งกันและกันที่พบระหว่างทางในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) และการแนะนำให้บุคคลที่รู้จักได้มีโอกาสท่องเที่ยว ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เช่นเดียวกับตน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะการมีระดับวุฒิภาวะที่แตกต่างกัน ทำให้การให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่เหมือนกัน

2.3 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า พฤติกรรมโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก คนทุกระดับการศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และตระหนักถึงความสำคัญ ทำให้เกิดพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ดีไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญลักษณ์ เกตุทัต (2546) ได้ศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวในเกาะเสม็ด ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวในเกาะเสม็ด ไม่แตกต่างกัน

2.4 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามอาชีพ พบว่า พฤติกรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจาก นักท่องเที่ยวบางอาชีพยังให้ความสำคัญ

กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ตื้นเขินเกินไป อาจมาจากหลายปัจจัย เช่น การศึกษา การสนใจรับรู้ข่าวสาร หรือระดับวุฒิภาวะ ซึ่งอาจมีผลทำให้มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกันออกไปในแต่ละอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุบลทิพย์ ตั้งมันภูวดล (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวชายทะเล จังหวัดระยองของนักท่องเที่ยวชาวไทย ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดระยองแตกต่างกัน และพฤติกรรมในด้านการศึกษาข้อมูลศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ในด้านต่าง ๆ เช่น เส้นทาง การเดินทาง และ สภาพธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวก่อนออกเดินทาง การบริจาคเงินเพื่อเป็นเงินกองทุนช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ความต้องการศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพิ่มเติม เช่น ศึกษาชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ในป่าชายเลนเพิ่มเติมจากสิ่งที่ทราบอยู่ก่อนแล้ว และการแนะนำให้บุคคลที่ท่านรู้จักได้มีโอกาสท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เช่นเดียวกับตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.5 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า พฤติกรรมโดยรวม ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจาก รายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยวไม่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ขึ้นอยู่กับความสนใจของแต่ละบุคคล ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุบลทิพย์ ตั้งมันภูวดล (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวชายทะเลจังหวัดระยองของนักท่องเที่ยวชาวไทย ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนส่วนบุคคลแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวชายทะเลโดยมีจำนวนครั้งที่เดินทางท่องเที่ยวชายทะเลในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าบริการเดินทาง ค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก ค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าใช้จ่ายบันเทิง และ ค่าใช้จ่ายในเรื่องอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นพฤติกรรมในด้าน การนำอาหาร หรือขนมเข้าไปรับประทานในขณะที่เที่ยวชมศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) และพฤติกรรมในด้าน ความต้องการศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพิ่มเติม

เช่น ศึกษาชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ในป่าชายเลนเพิ่มเติมจากสิ่งที่ทราบอยู่ก่อนแล้ว พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.6 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า พฤติกรรมโดยรวม แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรส อาจเป็นผู้ที่มีครอบครัว จึงให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อบุตร - หลานของตน ซึ่งอาจต่างกับคนที่มีสถานภาพโสด ที่ให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุบลทิพย์ ตั้งมั่นภูวคล (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวชายทะเลจังหวัดระยองของนักท่องเที่ยวชาวไทย ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน จะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวโดยมีค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าซื้อสินค้าของที่ระลึก และค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าใช้จ่ายบันเทิง แตกต่างกัน ยกเว้นพฤติกรรมในด้านการช่วยเหลือขะที่พบระหว่างทางในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ความต้องการศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพิ่มเติม เช่น ศึกษาชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ในป่าชายเลนเพิ่มเติมจากสิ่งที่ทราบอยู่ก่อนแล้ว พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.7 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว พบว่า พฤติกรรมโดยรวม ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก แม้นักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวของแต่ละคนจะแตกต่างกันออกไป แต่นักท่องเที่ยวก็มีความตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเหมือนกัน ทำให้ไม่มีผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวมากนัก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของอุบลทิพย์ ตั้งมั่นภูวคล (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวชายทะเลจังหวัดระยองของนักท่องเที่ยวชาวไทย ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีวัตถุประสงค์หลักในการท่องเที่ยวชายทะเลจังหวัดระยองแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวชายทะเลโดยมีค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าบริการเดินทาง ค่าใช้จ่ายในเรื่องที่พัก ค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในเรื่องอื่น ๆ และความรู้สึกในการมาท่องเที่ยวชายทะเลไม่แตกต่างกัน ยกเว้นพฤติกรรมในด้าน การอ่านป้ายที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ที่จัดแสดงไว้ให้ พบว่า แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจาก นักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวในลักษณะอื่น ๆ ที่ไม่ใช่วัตถุประสงค์เพื่อหาความรู้ หรือประสบการณ์ อาจจะไม่ได้สนใจข้อมูลที่ทางศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จัดแสดงไว้ให้ เช่น ผู้ที่มาออกกำลังกาย หรือมาพักผ่อน อาจไม่ได้ให้ความสำคัญกับป้ายความรู้มากนัก

2.8 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า พฤติกรรมโดยรวม ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจาก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับมากทำให้มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีเรือนทองใหญ่ (2546) ได้ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว: กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาสก ผลการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ยกเว้นพฤติกรรมในด้าน การเลือกท่องเที่ยวในสถานที่ที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ ความสนใจที่จะทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ เช่น ดูนก ปลูกป่า การสำรวจพันธุ์ไม้ป่าชายเลน และพันธุ์สัตว์ต่าง ๆ ในป่าชายเลน การเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ระหว่างการท่องเที่ยวอย่างครบถ้วนด้วยตนเอง เช่น กล้องส่องทางไกล ยากันยุง หมวก พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า นักท่องเที่ยวที่มีความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้อย ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมเหล่านี้มากนัก อาจมาเพื่อความสนุกสนาน หรือมาพักผ่อน โดยที่ไม่ได้มองว่าจะมาเพื่อหาความรู้ใหม่ ๆ หรือการต้องเตรียมอุปกรณ์ใด ๆ มาด้วยในขณะที่เที่ยวชมป่าชายเลน ซึ่งจะต่างกับนักท่องเที่ยวที่มีความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาก ซึ่งอาจจะให้ความสำคัญกับสิ่งเหล่านี้มากกว่า

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้ปรับปรุงด้านการประชาสัมพันธ์ด้านวิชาการ และด้านการบริการ จำนวน 25, 15 และ 14 รายตามลำดับ เนื่องจาก ในปัจจุบันศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ยังขาดสิ่งเหล่านี้อยู่มาก ทั้งด้านการประชาสัมพันธ์ ที่มีการเสนอแนะให้เพิ่มการประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ร้อยละ 84.00 ด้านวิชาการ ที่มีการเสนอแนะให้เพิ่มบริการด้านวิชาการให้มากขึ้น ร้อยละ 73.33 และด้านการบริการ ที่มีการเสนอแนะให้เพิ่มจำนวนวิทยากรมากกว่าที่มีอยู่ เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้รับความรู้อย่างทั่วถึง ร้อยละ 57.14

### ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ควรมีการประชาสัมพันธ์ ส่งเสริม และให้ความรู้ในด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ถูกต้องเพิ่มมากขึ้น โดยให้ครอบคลุมคนทุกระดับชั้น
2. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาท่องเที่ยวมีอายุอยู่ระหว่าง 21 - 30 ปี ซึ่งถือเป็นคนกลุ่มวัยรุ่น วัยรุ่น ปัญญาชน และคนในวัยทำงาน ดังนั้น ควรมุ่งเน้นไปที่คนกลุ่มนี้ในการสร้างความน่าสนใจในการท่องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้น เช่น การให้ความรู้ หรือกิจกรรมที่น่าสนใจ เพื่อให้เกิดความประทับใจในการท่องเที่ยว และควรวางแผนเป้าหมายในการกระจายกลุ่มอายุของนักท่องเที่ยวให้มากขึ้นทั้งคนกลุ่มอายุ 31 - 40 ปี อายุ 41 - 50 ปี อายุ 51 ปีขึ้นไป ซึ่งถือเป็นวัยที่มีครอบครัว ควรสร้างกิจกรรมมุ่งเน้นความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น การทำกิจกรรมระหว่างพ่อ แม่ และลูก หรือการออกกำลังกาย ซึ่งเหมาะกับคนทุกเพศทุกวัย
3. ควรรักษาสภาพความเป็นธรรมชาติ ความอุดมสมบูรณ์ของป่าชายเลน และกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพิ่มมากขึ้น
4. ควรจะส่งเสริมการให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพิ่มมากขึ้น เช่น การเพิ่มป้ายแสดงข้อมูลความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ให้มากขึ้น หรือมีการแนะนำหนังสือ หรือวารสารที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับผู้ที่สนใจ ได้ศึกษาต่อไป

### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเพิ่มการวิจัยในด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้ได้ข้อสรุปในการนำไปพัฒนาศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ต่อไป หรือศึกษาในเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนกับการพัฒนาศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี)
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) กับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศอื่น ว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไร